

JOEL

Prorok Joel bio je sin Petuela, i to je jedini pouzdan podatak iz njegova životopisa kojim raspolaže tekst ove biblijske knjige. Živio je u Jehudi negdje između 8. i 5. st. pr. n. e., premda ga neki učenjaci smještaju u šesto stoljeće. Smještanje ove knjige između knjiga proroka Hošee i proroka Amosa nije rezultat stvarnoga hronološkog slijeda, već tematske podudarnosti koja postoji između kraja knjige proroka Joela i početka sadržaja knjige proroka Amosa. Prorok Joel nije samo bio upoznat s jerusalemskim hramom, nego se silno zanimalo za njegovo svećenstvo i hramske službe, pa je stoga smatran, kao i proroci Hagaj i Zakarija, 'prorokom kulta', to jest prorokom koji je svoje služenje ostvario kroz bogoslužni život u hramu, koristeći, čak, liturgijske forme u prenošenju svojih proročkih poruka.

Joel je svjedok goleme najezde skakavaca i okrutne suše koja je uništavala Jehudu, i upozorava ljude na "veliki i strašni dan Jahvin" (2:31). On poziva sve ljude da se pokaju (1:2–13). Skakavce opisuju kao vojsku Božiju (2:2) i u njihovoj navali vidi znak skorog dolaska dana Gospodnjeg. Odbacuje pučko shvaćanje da će to za Israil biti izbavljenje i blagoslov; naprotiv, taj dan i za njih će biti dan osude i kazne.

Najezda skakavaca

1 Riječ Jahvina koja dođe Joelu, sinu Petuelovu:

(2) Čujte ovo, starješine,

i slušajte, svi stanovnici zemlje.

Je li se išta nalik ovome dogodilo u danima vašim ili u danima očeva vaših?

(3) Kazujte o tome svojim sinovima,

i neka vaši sinovi pripovijedaju svojim sinovima, a njihovi sinovi sljedećem naraštaju.

(4) Što ostaviše skakavci sjekači, pojedoh skakavci koji se roje;

a što ostaviše skakavci koji se roje, pojedoh skakavci koji poskakuju;

a što ostaviše skakavci koji poskakuju, pojedoh larve skakavaca.

(5) Probudite se, pijanice, i plačite;

i kukajte, svi vi koji vino pijete,

za slatkim vinom što vam je od usta otkinuto.

(6) Jer narod navali na moju zemlju,

moćan i bezbrojan;

zubi mu kao u lava,

a očnjaci mu kao u lavice.

(7) On je opustošio moju lozu

i posjekao moju smokvu.

Ogulio ih je i bacio;

grane su njihove pobijeljele.

(8) Kukajte kao djevica, potpasana kostrijeću,

za ženikom njene mladosti.

(9) Nema žitne žrtve i žrtve ljevanice

u kući Jahvinoj.

Tuguju svećenici,

sluge Jahvine.

(10) Polje je uništeno,

zemlja tuguje;

jer žito je propalo,

mlado vino suši se,

maslinovo ulje propada.

(11) Očajavajte, ratari,

kukajte, vinogradari,

za pšenicom i ječmom;

jer propade ljetina u polju.

(12) Loza sahne

i smokva propada;

šipak, i palma, i jabuka,

sva stabla poljska suše se.

Doista, radost vehne

među sinovima ljudskim.

(13) Opašite kostrijet

i naričite, o svećenici;

kukajte, o sluge za žrtvenikom!

Hajde, prenoćite u kostrijeti,

o sluge Boga mojega,

jer žitna žrtva i žrtva ljevanica

uskraćene su kući Boga vašega.

Glad i suša

(14) Posvetite post,

proglasite svečan zbor;

saberite starješine

i sve stanovnike zemlje

u kuću Jahve, Boga vašega,

i zavapite Jahvi.

- (15) Jao dana!
Jer primiće se dan Jahvin,
i dolazi kao propast od Svevišnjeg.
- (16) Zar nije nestalo hrane pred našim očima,
radosti i veselja iz kuće Boga našega?
- (17) Sjemenke postaju smežurane pod grudama;
spremišta su pusta,
hambari su porušeni,
jer žito se osušilo.
- (18) Kako zvijeri stenju!
Krda goveda besciljno lutaju
jer im nema paše;
čak i stada ovaca kaznu trpe.
- (19) Tebi, o Jahve, ja vapim;
jer vatra proguta pašnjake pustinjske
i plamen spali sva stabla poljska.
- (20) Čak i zvijeri poljske čeznu za tobom;
jer potoci presušiše
i vatra proguta pašnjake pustinjske.

Jahvin dan dolazi

- 2** Zapušite u trubu na Cionu,
i oglasite uzbunu na mojoj svetoj gori!
Neka svi stanovnici zemlje dršču,
jer dolazi Jahvin dan;
zacijelo je blizu on,
(2) dan mraka i tmine,
dan oblaka i mrklog mraka.
Kao što se zora prostire preko gora,
tako dolazi jedna velika i moćna vojska;
ništa njoj nalik nije prije bilo
niti će ikad poslije nje biti
u godinama mnogih naraštaja.
- (3) Pred njim vatra proždire,
a za njim plamen pali.
Pred njim je zemlja kao vrt edenski
a za njim pustinja pusta,
i ništa mu zacijelo ne može umaći.
- (4) Oni su nalik na konje;
i kao ratni konji, tako oni trče.
- (5) Uz buku kao od kola
skaču po vrhovima gora,
kao pucketanje plamena vatrenog koji proždire
strnjiku,
kao moćna vojska u bojnim redovima.
- (6) Pred njima narodi su u mucu;
sva lica probljijede.
- (7) Kao junaci trče,
kao borci uza zidove veru se;

- i svaki korača u stroju,
od svojih staza ne odstupaju.
- (8) Jedan drugoga ne guraju,
svaki svojom stazom korača;
od oružja kad padaju,
redove ne kidaju.
- (9) Na grad navaljuju,
duž zidina jure;
u kuće se penju,
poput lopova ulaze na prozore.
- (10) Pred njima zemlja podrhtava,
nebesa se tresu,
sunce i mjesec postaju tamni
i zvijezde gube sjaj svoj.
- (11) Jahve pušta glas svoj pred vojskom svojom;
doista, golema je vojska njegova,
jer snažan je onaj koji izvršava riječ njegovu.
Jahvin je dan uistinu velik i vrlo strašan,
pa ko ga može podnijeti?
- (12) "Ali i sad", očituje Jahve,
"vratite se meni svim srcem svojim,
i posteći i plaćući i tugujući;
(13) i rastrgajte srca svoja, a ne haljine svoje."
Vratite se sad Jahvi, Bogu svome,
jer je on milostiv i samilostan,
ne srdi se brzo, obilan ljubavlju
i popustljiv kad kažnjava.
- (14) Ko zna neće li se on okrenuti i popustiti,
i ostaviti blagoslov za sobom,
žitnu žrtvu i žrtvu ljevanicu
Jahvi, Bogu vašemu?
- (15) Zapušite u trubu na Cionu,
posvetite post, proglasite svečan zbor,
(16) okupite narod, posvetite zajednicu,
saberite starješine,
sakupite djecu i dojenčad.
Neka ženik iziđe iz sobe svoje
i mlada ispod baldahina svoga.
- (17) Neka svećenici, sluge Jahvine,
plaču između trijema i žrtvenika,
i neka govore: "Poštedi narod svoj, o Jahve,
i ne učini baštinu svoju sramotom,
porugom među poganima.
Zašto da se među narodima govori:
'Gdje je njihov Bog?'"

Obećanje izbavljenja

- (18) Tad Jahve bi revan prema zemlji svojoj
i smilova se narodu svome.

(19) Jahve odgovori narodu svom i reče:
 “Evo, ja ću vam poslati žita, mlada vina i ulja,
 i vi ćete se njima nasititi;
 i ja vas nikad više neću učiniti sramotom među
 poganima.

(20) I ja ću ukloniti vojsku sa sjevera daleko od
 vas,
 i natjerat ću je u sprženu i pustu zemlju,
 i njenu prethodnicu u Istočno more¹,
 i njenu zadnju stražu u Zapadno more².
 I zasmrdjet će i njezin će se smrad proširiti,
 jer velika djela učini.”

(21) Ne boj se, o zemljo, raduj se i sretna budi,
 jer Jahve učini djela velika.

(22) Ne bojte se, zvijeri poljske,
 jer su pašnjaci u pustinji ozelenjeli,
 stablo donosi plod,
 smokva i loza bogato su rodile.

(23) Zato se veselite, sinovi cionski,
 i radujte se Jahvi, Bogu svome;
 jer on vam je dao kišu ranu u svojoj pravednosti³;
 i izlio vam je pljusak,
 rani i kasni kao i prije.

(24) Gumna će biti puna žita,
 bačve će se prelijevati od mlada vina i ulja.

(25) Potom ću vam ja nadoknaditi godine
 koje izjede skakavac koji se roji,
 skakavac koji poskakuje, larve skakavaca i skakav-
 ci sjekači,

silna vojska moja što je na vas poslao.

(26) Vi ćete imati hrane napretek i sitit ćete se,
 i slaviti ćete ime Jahve, Boga svoga,
 koji je među vama čuda učinio;
 i moj narod više nikad neće biti posramljen.

(27) Tako ćete vi znati da sam ja usred Israila,
 i da sam ja Jahve, Bog vaš,
 i da drugoga nema;
 i moj narod više nikad neće biti posramljen.

Izlijevanje Duha Božijega

(28) Poslije toga, dogodit će se
 da ja ću Duha svoga na sve ljude izliti;
 i sinovi će vaši i kćeri vaše proricati,
 starci će vaši snove sanjati,
 i mladići će vaši ukazanja vidjeti.

(29) Čak i na sluge svoje, i muškarce i žene,
 ja ću u tim danima Duha svoga izliti.

(30) Ja ću pokazati čuda na nebu i na zemlji,
 krv, vatru i sukljanje dima.

(31) Sunce će se pomračiti
 i mjesec krvav postati
 prije negoli dođe veliki i strašni dan Jahvin.

(32) I dogodit će se da svako ko ime Jahvino zovne
 spašen će biti.

Jer će na gori Cionskoj i u Jerusalemu
 biti onih koji će umaći,
 kako je Jahve i rekao,
 pa i među preživjelima onih koje Jahve pozove.

Sudit će se narodima

3 “Jer gle, u tim danima i u to vrijeme,
 kad ja vratim sreću Jehudi i Jerusalemu,

(2) sabrat ću sve narode
 i svest ću ih u dolinu Jehošafat⁴.

Potom ću se ja ondje upustiti u sud s njima
 u ime naroda svoga i baštine svoje, Israila,
 kojeg rastjeraše među pogane;
 i podijeliše zemlju moju.

(3) Oni baciše i žrijeb za narod moj,
 davahu dječaka za bludnicu
 i prodavahu djevojku za vino, da bi pili.

(4) Uostalom, šta ste vi meni, Tire, Sidone i svi kra-
 jevi filistinski? Je li mi se to svetite? A ako mi se
 budete svetili, brzo i hitro ću ja vratiti djela vaša da
 vam se o glavu obiju. (5) Jer ste vi uzeli moje sre-
 bro i moje zlato, odnijeli moje dragocjenosti u hra-
 move svoje, (6) i prodavali Grcima sinove Jehude
 i Jerusalema da biste ih udaljili sa zemlje njihove.

(7) Gle, ja ću ih dići s mjesta kamo ste ih prodali,
 i vratit ću djela vaša da vam se o glavu obiju. (8) I
 ja ću još sinove vaše i kćeri vaše prodati u ruke si-
 novima Jehudinim, a oni će ih prodati Sabejcima,
 narodu daleku.” Jahve progovorio je.

(9) Razglasite ovo među poganima:
 pripremajte se za rat; junake podignite!
 Neka navale svi borci, neka dođu!

(10) Iskujte od svojih plugova mačeve
 i od svojih kosijera koplja;
 neka slabi govori: “Ja sam junak.”

(11) Pohitajte i dođite, svi narodi okolni,
 i ondje se okupite.

Svedi, o Jahve, junake svoje.

¹ Tj. Mrtvo more.

² Tj. Sredozemno more.

³ Ili *onoga koji će vas učiti pravednosti*.

⁴ Jehošafat znači *Jahve sudi*.

(12) [Jahve reče:] "Neka se narodi probude, i neka dođu gore u dolinu Jehošafat, jer ću ja ondje sjedjeti da sudim svim narodima okolnim.

(13) Hvatajte se srpa, jer zrela je ljetina.

Hajde, gazite, jer pun je vinski tijesak; bačve se prelijevaju, jer velika je zloća naroda.

(14) Mnoštva, mnoštva u Dolini odluke! Jer primiće se dan Jahvin u Dolini odluke.

(15) Sunce se i mjesec pomračuju i zvijezde sjaj svoj gube.

(16) Jahve grmi s Ciona i pušta glas svoj iz Jerusalema, i tresu se nebesa i zemlja.

Ali Jahve je utočište narodu svom, utvrda sinovima Israilovim.

(17) Tad ćete vi znati da sam ja Jahve, vaš Bog, koji obitava na Cionu, mojoj svetoj gori.

I Jerusalem će biti svet, i više neće tuđinci kroza nj prolaziti.

Jehuda će biti blagoslovljena

(18) Toga će se dana gorama mlado vino cijediti, i brdima će mlijeko poteći, i svim će potocima Jehudinim voda teći; i vrelo će izbiti iz kuće Jahvine da natopi dolinu Šitim.

(19) Egipat će opustjeti, a Edom će postati pustinja pusta, zbog nasilja učinjena narodu Jehudinu, u čijoj zemlji proliše krv nevinu.

(20) A Jehuda će biti naseljena dovijeka i Jerusalem za sve naraštaje.

(21) I osvetit ću ja krv njihovu koju nisam osvetio." Jer Jahve obitava na Cionu.